

Miroslav Žamboch

VETERÁN

VETERÁN

Vyšlo také v tištěné verzi

Miroslav Žamboch

Veterán – e-kniha

Copyright © TRITON, 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

TRIFID

Miroslav Žamboch
VETERÁN

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována,
rozmnožována a ani jinak šířena
bez písemného souhlasu vydavatele

Text © Miroslav Žamboch, 2021
© Stanislav Juhaňák – Triton, 2021
Cover illustration © Petr Vyoral, 2021

ISBN tištěné knihy: 978-80-7553-951-9
ISBN ePUB: 978-80-7553-971-7
ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7553-972-4
ISBN PDF: 978-80-7553-970-0

Vydal Stanislav Juhaňák – Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

VETERÁN

Miroslav Žamboch

VETERÁN

Miroslav Žamboch

Stanislav Juhaňák - TRITON

Prolog

Vyhodil jsem před sebe poslední polní lopatku hlíny. Okop pro stojícího střelce byl hotov, v jednom místě dokonce ještě hlubší, než předpisy vyžadovaly. Schovat se lépe nikdy neškodilo. Ostatní z našeho družstva ještě kopali. Buď jsem pracoval s větším nasazením, nebo jsem měl prostě štěstí na lepší zeminu. Půda byla sypká, na omak úrodná, jen by potřebovala trochu zavlažit. Otřel jsem si tvář, nasadil helmu a opatrně, velmi opatrně vykoukl ven. Abych získal výhled vpřed, musel jsem rozhrabat navršenou hlínu před zákopem.

Krajina vypadala tak mírumilovně. Trávou a občasnými keři porostlá rovina zvedající se pár kilometrů daleko nalevo i napravo do nevyšokých hřebenů. Ty prý byly také obsazeny našimi silami. Odhadoval jsem, že i dělostřelectvem. Záviděl jsem těm, co se nacházeli pod ochranou děl. My, tady uprostřed roviny v zemi nikoho, jsme byli první na ráně. Úzkým okopem se ke mně blížil četař Pinky. Hubený a vytáhlý, šel v hlubokém předklonu, aby nebyl z dálky vidět, svou dlouhou pušku osazenou teleskopem nesl hlavní k zemi.

„Dobrý,“ zhodnotil moji práci, „za chvíli budeme hotovi všichni. Donesli oběd, vystřídá nás družstvo dva.“

Pinky pohledem sklouzl k mojí čutoře.

„Máš vodu?“

Bez slova jsem přisvědčil, ale Pinky mě dál starostlivě pozoroval. Asi jsem vypadal až moc vyčerpaně a unaveně.

„Jsem v pohodě, jen se nemohu dočkat vystřídání,“ doplnil jsem neochotně.

Spokojeně přikývl. Nešlo o práci s lopatou, šlo o to, že stát na absolutní výšpě, vstříc Pustině, bylo psychicky vyčerpávající. Už jen ustoupit

o pár metrů od naší první obranné linie přinášelo duševní úlevu. Možná to platilo jen pro mě a ostatní to tak necítili. Za týdny a měsíce společně strávené na frontě jsme se jeden druhému svěřili snad se vším, ale o tom, jak působí divoké země na každého z nás, jsme nemluvili nikdy.

Pinky pokračoval v obcházení dalších chlapů a já se opět otočil směrem k volné krajině před námi. K Pustině. Lopatku jsem položil do kypré hlíny a přiložil k očím dalekohled. Nenacházel jsem nic podivného, ale přesto tam něco muselo být. Jinak to nebylo možné. Mezi dvěma keři zhruba kilometr daleko jsem objevil útvar, který připomínal trosky staré zdi. Domu? To mě bůhví proč znepokojovalo nejvíc. Opravdu tady kdysi žili lidé? Podle toho, co jsem si pamatoval z hodin dějepisu, ano.

Z pozorování mě vyrušilo tiché pískání. Schoval jsem dalekohled a kývl na Martyho. Přišel obsadit vedlejší palpost s bezstarostností a spokojeností, kterou jsem mu záviděl. Já bych se na jeho místě kryl, i když žádní nepřátelé nebyli v dohledu. Ale já jsem prostě Pan opatrný, jak mi občas říkali.

„Teď je to na nás, užijte si gáblík a oddych,“ zašklebil se na mě Marty. „Taky jste to mohli udělat trochu širší.“

„Můžeš pokračovat,“ doporučil jsem mu a protáhl se kolem něj.

Marty šel nalehko, já jsem i zpět táhl svou plnou výbavu.

Náš poručík si nechal vybudovat stanoviště necelých třicet metrů za první linií v zákrytu nevysoké terénní vlny. I ta však poskytovala větší ochranu než naše okopy a mělké rýhy, jimiž jsme se přesunovali mezi jednotlivými palebnými stanovišti.

Držel jsem hlavu tak usilovně u země, že než jsem dorazil na místo, skřípěla mi hlína mezi zuby. Chutnala jako – jako hlína z hrobu. Nechápal jsem, jak mě ten příměr napadl.

„Maxi, seš poslední,“ zahlaholil na mě jeden ze zásobovačů. „Málem na tebe nezbylo!“

Ostatní chlapi našeho družstva už byli po jídle a klímali v nejpohodlnějších polohách, které dokázali v našem provizorním ležení zaujmout. Jen Bragi, můj spolužák ze školy, se probíral otrhaným cárem novin, který sebral bůhví kde. Největší titulek hlásal, že tragédie zniči-

la rod Mannerheimů. Dědic titulu zavraždil snoubenku svého bratra a ten, uveden v omyl, pak ze šílenství a pomsty svého otce. Měl jsem pocit, že o podobné divadelní slátanině jsem už slyšel. Nahlédl jsem Bragimu přes rameno – noviny byly z minulého roku. On vždycky věděl, jak plýtvat časem co nejdokonaleji. Číst rok staré noviny...

Vyhákl jsem z batohu ešus, vyfoukl z něj hlínu a dostal štědrú porci menáže. Možná trochu připálenou, ale to vůbec nevadilo. Poručík už byl po jídle, seděl s plecháčem kávy v ruce a zíral do mapy. Nevypadal přitom ani trochu šťastně. Stejně tak ani náš nedávno přidělený doprovod, Rusdom. Na své uniformě neměl žádné hodnostní označení, ale to nebylo důležité. Stačilo se na něj podívat a všem bylo jasné, že je čaroděj, vojenský čaroděj. Obvykle operovali minimálně na úrovni praporu a ne čtyry. Rusdom také nevypadal šťastně z toho, že tu je. Nedivil jsem se mu. Nedávalo mi smysl obsadit nechráněnou pozici slabou pěchotní jednotkou.

Vyškrábal jsem ešus do posledního zbytku, že jsem ho ani nemusel umývat, a pak ze zvyku začal kontrolovat a čistit samopal. Byla to lacině vyrobená zbraň, při střelbě kopala a dlouhou dávkou nešlo prakticky mířit. Chtěl jsem ale, aby fungovala, když to budu potřebovat.

„Jsi nervózní?“ vyrušil mě z práce Parker.

Parker byl náš pozorovatel. V civilu jsem se s někým takovým nikdy nepotkal. Ne čaroděj, ale vnímavější na přítomnost magie než sami čarodějové. Všiml jsem si, že i Rusdom s ním občas něco konzultuje, a co bylo ještě zajímavější, čaroděj občas skrytě Parkera pozoroval, jak se tváří, chová. Možná čarodějové o chování a vnímání lidí, jako byl Parker, věděli víc, než prozrazovali. Ne že by mě to překvapovalo.

„Jsem,“ připustil jsem. „Na hranici jsem vždycky nervózní.“

Dobře věděl, co myslím slovem hranice.

„Je moudré být ve střehu,“ odpověděl pouze, vzhlédl a nasál nosem vzduch jako větrící zvíře. „Něco je ve vzduchu,“ konstatoval. „Netuším co, ale nejlépe bychom udělali, kdybychom odsud vypadli.“

Rusdom sebou při jeho slovech trhl, okamžik vypadal, že něco řekne, pak si to ale rozmyslel a zabodl pohled do země. Odhadoval jsem, že se snaží najít to něco ve vzduchu, o čem mluvil Parker. Ale jiným způsobem než větřením.

„Nechápu to,“ přestal Bragi studovat staré noviny. „Vůbec bychom tady neměli být.“

„Proč?“ zeptal jsem se.

„Připadáme ti jako prvosledová jednotka? Těžká pěchota? Vždyť nemáme prakticky žádné pořádné vybavení,“ ukázal pohrdlivě na mou zbraň.

„Možná proto, že tady žádný útok neočekáváme. Průzkum prostě zjistil, že před námi nikdo a nic není,“ snažil jsem se na věc dívat z lepší stránky.

„Průzkum,“ pohrdlivě si odfrkl Bragi.

„Za tuhle zákopovou linii lidská noha nevstoupila od časů Seržanta, cítím to,“ prohlásil Parker.

Svou poznámkou nikoho neuklidnil, spíš naopak. Seržant Lancelot a jeho temný čaroděj. Každý znal tuhle historickou dvojici, okolo které v průběhu dvou století vzniklo tolik legend, až se nedaly odlišit od skutečnosti. Každopádně právě Lancelot se svou armádou rozšířil lidmi obyvatelné území, zatlačil hranici Pustiny a položil základ velikosti současné civilizace.

„Sakra,“ zaklel Parker, nasadil si helmu a utáhl si řemínek pod bradou.

„Něco se blíží,“ probral se Rusdom ze svého transu.

„Na místa, všichni na svá místa!“ velel poručík. „Plná pohotovost!“ Nemusel to opakovat, okamžitě jsme byli všichni na nohou.

Vklouzl jsem do svého okopu a dopředu se opět díval jen prohlubní ve valu z navršené hlíny, Marty už stačil ztratit svou bezstarostnost a tiskl se do hlíny stejně jako já.

Vedlejší pozici zaujímal Helsner s dlouhou ostřelovačkou. Nemluvný chlap, ale střílel dobře. Z druhé strany naší řídké linie pokračoval Bragi se starým Huffem, ti obsluhovali lehký kulomet. Pokud by se opravdu mělo něco stát, na ten jsem spoléhal nejvíc. Nebo možná na Rusdoma. Ale dosud jsem žádného vojenského čaroděje v akci neviděl. Jejich působení bývalo očím laiků často neviditelné.

* Těžká pěchota: Jednotky vybavené ručními palnými zbraněmi nejrůznějších druhů, současně však výrazně lépe chráněné než standardní pěšáci. Obvykle operují v doprovodu čarodějů. V minulosti byly vybaveny i chladnými zbraněmi, v posledních desetiletích se od této praxe upouští prakticky ve všech moderních armádách.

Kousek za námi, zamaskovaný na pahorku s velkým dalekohledem, čekal poručík. Celá naše četa, dvačtyřicet chlapů, zaujímala třísetmetrovou linii zhruba ve středu mezi okolními hřbety. Člověk nemusel mít poddůstojnickou školu, aby mu bylo jasné, že je nás příliš málo a jsme rozmístění příliš řídké.

Zabrněly mě konečky prstů, ze stěny okopu se začal sypat prach. Hlína víc vyschla a drolila se. Možná, doufal jsem, že to je ten pravý důvod. Mohlo to ale být i něčím jiným. K mravenčení prstů se přidal pocit živých konečků vlasů. Pod přilbou se jim moc nelíbilo. Polkl jsem, palcem jsem přesunul pojistku na střelbu jednotlivými ranami. Svět se zhoupl, sliny chutnaly po strojním oleji.

„Připravit k palbě na můj rozkaz!“ slyšel jsem vzdáleně poručíkův napětím sevřený hlas.

On už možná v dalekohledu něco viděl. Zaznělo několikanásobné zapraskání, to se aktivovaly kameny v ochranných vestách těch, co je měli. Vzduch zhořkl, někde daleko před námi jsem zahlédl pohyb. Střeva v břiše se mi vlnila jako živí hadi. Periferně jsem zahlédl, jak Helsner přiložil oko těsněji k teleskopu.

„Už je vidím,“ pronesl.

Najednou jsem je viděl i já, jako by se nepřiřítli od horizontu, ale vynořili se přímo ze země. Jezdci na dvounohých ještěrech. Byla to obrovská zvířata, odhadoval jsem, že dosahují trojnásobku výšky koně. Muži na nich, pokud to byli muži, měli hranaté, rohovinou pokryté obličej, dlouhé ruce, ve kterých drželi ploché disky.

Zahřměl výstřel, ozubená tlama zmizela v gejzíru krve, Helsner trefil.

„Dle přidělených palebných sektorů, zničit cíl! Krátkými dávkami pal!“ řval poručík.

Idiot. Útočníků bylo příliš mnoho, neměli jsme šanci je zastavit. Kde je naše palebná podpora, proč mlčí děla na hřebenech?

Jezdci už nebyli dál než pět set metrů a vzhledem ke své velikosti poskytovali slušný cíl.

Vystřelil jsem na zvíře v linii přímo proti mně. Trefil jsem je do hrudi, dokonce jsem viděl, jak se jedna ze šupin kryjících povrch těla roztříštila, ale ještěr běžel dál.

Další pokus. Bragi, Bragi, vykašlete se na poručíka a pusťte se do toho pořádně! běželo mi hlavou. Bojoval jsem s touhou přepnout přepínač

palby na dávku a stále sázel jednotlivé výstřely. Konečně zazněl rachotivý kašel našeho kulometu, v linii útočníků vznikla krvavá mezera.

Nikdo nezaváhal, naše výstřely třaskaly v nepravidelných intervalech a vybíraly si v nepřátelské útočné vlně svou daň. Pokud nás chtěli jen překvapit rychlostí a převálcovat nás, spletli se, odrazíme je. Poručík nebyl idiot. Se štěstím jsem místo zvířete trefil jeho jezdce a ten spadl ze sedla.

Tři sta metrů.

Ještěří jezdec na kraji mého zorného pole se vyklonil ze sedla, švihl svou nepřírozeně dlouhou paží a vymrštil tmavý disk směrem k nám. To byla vzdálenost na minomet a ne na vrh granátem. Disk v ploché křivce dopadl na zem, odrazil se od ní a s navýšenou rychlostí pokračoval v povlovném oblouku směrem k nám. Další odraz, další zrychlení.

Do prdele.

Najednou bylo ve vzduchu příliš mnoho disků. Ještě jednou jsem vystřelil a minul, v dalším okamžiku jsem se skrčil do zákopu. Exploze kousek za mnou a nade mnou, stěna okopu se částečně sesunula a zasykala mě, další exploze, cítil jsem, jak střepiny cupují okolní prostor. Slyšel jsem jen sporadické výstřely, kulomet se odmlčel. Druhý vzdálenější také. Takhle nás převálcují. Vzepřel jsem se nohama, podařilo se mi zbavit se hlíny na zádech a vykultit se ven z napůl zasypaného okopu do kráteru po explozi. Nejbližší jezdci teď byli sto metrů od nás. Ukazovákem jsem posunul ovladač režimu střelby o kousek zpět.

Krátká dávka, krátká dávka, jak nám to na střelnici vtlučkali do hlavy. Dva ještěří se neochotně zhroutili k zemi, jeden z jezdců seskočil, další místo toho vrhl disk a skončil v divokých kotoulech na zemi.

Snažil jsem se disk sestřelit za letu, ale jen jsem plýtvál náboji. Prázdný zásobník, disk letěl přímo na mě. Bez přemýšlení jsem uchopil automat za hlaveň a švihnutím pažbou ho zasáhl. Zbraň mi vyklouzla z ochromených prstů, disk změnil směr letu a explodoval někde napravo za mnou. To už jsem ležel na zemi. Kameny a hlína ještě nepřestaly padat, po paměti jsem se plazil ke kulometu. Bez něho to nedáme. Starý Huffi, tedy spíš to, co z něj zbylo, ležel na zádech, exploze ho přervala vejpůl. Bragi přišel jen o ruku, okamžik jsem sledoval, jak se škrtidlo plazí po uniformě a neomylně nachází krvavý pahýl. Kulomet našťestí vypadal v pořádku, nábojový pás založený. Jen jsem zbraň mu-

sel vytlačit kousek výš, abych měl volné střelecké pole. Minul mě další disk, explodoval někde vzadu, ochranné kameny zapraskaly, jak zभावovaly střepiny jejich kinetické energie, přilba zazvonila pod několika-násobným zásahem.

„Bragi, nedostanou nás, nás nedostanou,“ slyšel jsem se rvát a stiskl jsem spoušť.

Jezdec už byl skoro na dosah, dostal to do hrudi, disk mu explodoval v ruce, zubatá hlava ještě letící vzduchem mě minula jen těsně. Pálil jsem dál.

„Nás nedostanou!“

Zleva a zprava zazněla děla, naše artilerie. Konečně! Ale jezdci byli příliš blízko a výbušných disků ve vzduchu příliš mnoho.

„Nedostanou nás, Bragi, ne,“ vrtěl jsem hlavou a krčil se u kulometu. Exploze kus přede mnou. Na okamžik jsem zaryl obličej do hlíny, mračno střepin mi s bzučením olízlo zátylek. Znovu jsem zahájil palbu a pak došel nábojový pás. Neměl jsem čas zakládat nový, proti mně stáli útočníci, nikoliv jezdci, ale pěší, v rukou zahnuté šavle s asymetrickými hroty. Vytrhl jsem z pouzdra pistoli, na kterou jsem si najednou vzpomněl, a nasázel do bližšího z nich celý zásobník, slyšel jsem, jak jeho kinetická ochrana pracuje a polyká mé střely, až ta poslední ho pošramotila a zpomalila. Vrhł jsem se po zákopnické lopatce odhozené opodál. Bragiho, poznal jsem jeho monogram na rukojeti. Lepší než má. To už byl druhý útočník se šavlí u mě, štít lopatky se aktivoval bez mého přispění, čepel sklouzla po opaleskujícím oblouku. Skočil jsem po protivníkovi, ujela mi noha a oba jsme se zřítily do prohlubně po explozi. V chaosu kotoulů se přede mnou mihł jeho odkrytý krk, tady žádné šupiny nebyly, jen šedivá zvrásněná kůže. Škubl jsem lopatkou přes sebe, nalehl na ni, nabroušená hrana prošla tkání, oslepil mě cákanec horké pálící krve.

Znovu jsem se zvedł, planinu okolo cupovaly zásahy dělových granátů, protivník, kterého jsem před okamžikem střelil, nikde v dohledu. Jen několik disků odrážejících se od země mířících mým směrem. Skočil jsem do okopu, přetáhl přes sebe Huffovo torzo a držel ho na sobě jako ochranu. Exploze, záplava kamení a hlíny. Další exploze. Huffovo tělo bylo najednou pryč, chyběla i moje ruka, kterou jsem je přidržoval. Mechanicky jsem sledoval pohybující se škrtidlo. Rána byla

vysoko nad loktem, krev stále odtékala, na takové poškození jedno nestačilo. Mám ještě jedno škrtidlo, na druhém rameni, napadlo mě. Proč se neprobudilo i ono? Otočil jsem hlavu. Neměl jsem ani druhou ruku.
Exploze.

Vůně minulosti

Vyšel jsem na balkón, vytáhl cigaretu a chvíli ji otáčel v prstech. Odpoledne se chýlilo k večeru, mraky na obloze ubíraly dni světlo.

Z pokoje za mými zády znělo mámino dlouhé ostré kašláni. Nelíbilo se mi, určitě to nebylo jen tak nějaké nachlazení, jak se mi snažila namluvit. Sáhl jsem do kapsy a nahmatal důvěrně známé tvary zapalovače. Z mosazné brokové nábojnice ráže 12, kterou používají čističi zákopů. Vyměnil jsem ho s Varekem za deset přídělů pálenky. Stála mě jen šest, pak to Varek koupil.

Zkontroloval jsem, zda jsem za sebou pořádně zavřel dveře, ze zvyku se schoval za zeď, abych nebyl vidět, a zapálil jsem si. Mám rád první šluk, když člověk zřetelně slyší, jak tabák praská, první nakopnutí nikotinu o pár sekund později. Cigaretu jsem držel schovanou v dlani, aby její rozžhavený konec byl co nejméně vidět. Stejně jsem měl pocit, že mě někdo zdola z ulice pozoruje. Jako by se ve stínech něco pohnulo. Nechal jsem to být. Koho bych zajímal na zdravotní dovolené pro zotavení ze zranění? Zkusmo jsem pohnul levou rukou, už jsem téměř necítil tahání opravovaných šlach. Kobec byl dobrý felčar, lepší než spousta doktorů. A taky teplouš. Někdy se situace vyvine způsobem, že by to člověk nikdy nepředpokládal. Líbil jsem se mu a špatně mě odhadl. Udělal mi nabídku, při které se odkopal. Nikomu jsem neřekl, že je homosexuál, ani jsem ho kvůli tomu nevydíral, jako by to udělala spousta jiných. Na malých městech a v armádě se to moc nenosí. A on mi spravil ruku, jako bych byl minimálně major. No, vlastně toho udělal mnohem víc.

„Nachladíš se, Maxime! A jídlo je na stole!“

Ani neotevřela dveře do mého pokoje a věděla, že jsem na balkóně. Prostě máma.

Z cigarety mi zbývala ještě dobrá půlka. Položil jsem ji na zábradlí balkónu, z kapsy kalhot vytáhl malý zavírák a odřízl jím žhavý konec, potom jsem cigaretu vrátil zpět do krabičky. Zákopy a mizerné zásobování naučí šetrnosti.

„Hned jsem tam!“ houkl jsem, palcem zamáčkl stále hořící tabák a sfoukl ho dolů.

Jedli jsme při lojových svíčkách a jedné petrolejce. Brambory, karbanátky a okurkový kompot, jídlo, co jsem jako kluk miloval. Chutnalo by mi ještě víc, kdyby byla máma zdravější. V umělém světle vypadala ještě unaveněji a ztrhaněji než za denního světla.

„Důchod po tátovi pořád dostáváš?“ zeptal jsem se.

„Bez něho bych nevyžila. A zvýšili mi ho, jen policejní a vojenské vdovské důchody navýšili,“ prozradila mi.

„To je dobře,“ přikývl jsem.

Chvíli jsme jedli mlčky.

„Jaké je to tam, na frontě?“ zeptala se s náznakem obav.

„Přesně jak to čteš v novinách,“ usmál jsem se na ni. „Jen jsem měl trochu smůlu, to je všechno.“

To bylo přesně to, co chtěla slyšet.

„Musím si odskočit,“ řekla po pár dalších soustech.

Slyšel jsem dušený kašel ze záchodu. Postavil jsem se a zkontroloval, co má na talíři ona. Masa, jen aby se neřeklo, a místo brambor vařený tuřín. To bylo to nejlacinější, co se k jídlu dá sehnat. Ten jsme zatím ve službě nikdy nedostali, jen nám tím hrozili.

Posadil jsem se dřív, než se vrátila.

„Už jsi byl za Adélou?“ zeptala se.

Dřív by mi zacukaly koutky úst. Než jsem narukoval, starala se, abych se držel zpátky, abych nečekal s Adélou dítě dřív, než dostuduji.

„Ne, ještě ne. Jsem tu teprve druhý den,“ připomněl jsem. „Věnuji se tobě.“

„Jsem moc ráda,“ přitakala horlivě. „Ale nechci ti být na obtíž, vím, že dovolená netrvá věčně. Chápu, že ji chceš vidět co nejdřív.“

„Dnes večer, pokud to půjde,“ usmál jsem se.

Máma byla tak hodná a starostlivá.

Ale spíš zítra. Spousta věcí se změnila. Tři měsíce přijímače a výcviku, pak další tři měsíce služby těsně za první linií a pak nasazení do bláta a sraček podzimní ofenzívy. Shodou okolností jsem ji přežil a zimu pak strávil ve špitále. Jen jsem si nebyl jistý, zda jsem to stále já. A právě proto jsem setkání s Adélou odkládal. Nechtěl jsem ho zkazit.

Dojedly jsme.

„Jsem naprosto plná, opláchnu nádobí a půjdu si lehnout,“ řekla máma a začala se zvedat.

„Jdi si lehnout rovnou, já ho opláchnu,“ zadržel jsem ji.

Protestovala méně, než jsem čekal, dostal jsem polibek na čelo a zmizela za dveřmi do ložnice.

Žárový kámen už byl jen teplý, ne žhavý, ale na nádobí ještě stačil.

Odložil jsem poslední talíř do odkapávače a chvíli zamyšleně postál v kuchyni. Potom jsem se potichu přesunul dolů do prádelny a zkontroloval koš na špinavé prádlo. Byl téměř celý zaplněný zakrvácenými kapesníky. Stejně tiše jsem se přesunul do koupelny, ale tam jsem našel nic. Až v kuchyni, ve spíži, která teď byla poloprázdná. Celou jednu polici zaplňovaly léky. Opsal jsem si jejich názvy, papír složil, strčil do kapsy. Po chvíli přemýšlení jsem z každé krabičky vzal jednu pilulku, všechny je zabalil do ubrousku, ten přidal k papíru s poznámkami a vyšel ven.

Na ulici jsem měl pocit, že ve stínu staré susedovy třešně někdo stojí, ale opět jsem to nechal být. Proč by se o něco takového měl starat voják na dovolené?

Jako studenti jsme obráželi všechny hospody ve městě – samozřejmě jen v naší cenové kategorii. Bylo jich tolik, že se nám nikdy nepodařilo obejít všechny. Dnes jsem si vybral tu nejzastrčenější. Nepamatoval jsem si, jak se doopravdy jmenovala, ale mládež jí nikdy neřekla jinak než U Lakomce. Oprýskaná barabizna stála až za hranicemi města a původně sloužila jako zájezdní hostinec. Hosté v ní nemuseli platit městskou daň za ubytování. Městští strážníci do ní chodili jen zřídka, protože byla daleko, policisté jen, když opravdu museli. Pokud přešlo, člověk v ní byl před rukou zákona naprosto v bezpečí, protože cesta byla bahnitá a v samotném závěru nešla projet žádným povozem,

terénním parovozem nebo autem. Nákladákem by to asi šlo, ty ale strážci pořádku běžně nepoužívali. To nám jako nezletilým studentům maximálně vyhovovalo.

I v noci bylo zřejmé, že se starý pajzl změnil. Vedla k němu rovná, patníky osázená cesta, bahno vystřídalo parkoviště, opravenou fasádu ozařovalo množství světel a světélkující štít, vsadil bych se, že tady někdo zaplatil za magii, zval ke Štědrému lakomci. Název působil divně, ale měl vazbu na minulost, to jsem musel uznat.

Chvilí jsem váhal, ale nakonec vešel dovnitř. Sál byl plný, ale největší hlahol se nesl ze salónku v patře. Tam jsme v době, která mi připadala století vzdálená, slavili maturitu. V přízemí jsem nikoho známého neviděl a spíš jen ze zvědavosti jsem vyšel po schodech a nahlédl do salónku. Chladicí kbelíky se ježily hlavněmi šampaňského, rozjuchaný klavírista hrál divokou melodii, do rytmu se náruživě vlnila černovláška v temně rudých šatech. Při nejvášnivějších tanečních kracích bylo vidět krajkové podvazky. Nohy měla bez chyby, vlastně celá byla naprosto bez chyby. Bezuzdné party vévodil velký Guzzi, po každém boku atraktivní blondýnu. A byl ještě větší, než jsem si ho pamatoval. Ne tlustší, ale masivnější, svalnatější.

Začal jsem couvat, s velkým Guzzim jsem nikdy nevycházel příliš dobře. Rád se pral, ukazoval svou sílu, a já byl po většinu dětství neduživý kluk s odstávajícíma ušima, které přímo vyzývaly k tomu, aby ho za ně ti větší a silnější tahali. Až později jsem přestal být tak jednoduchým soustem.

„Maxmiliane! To je paráda! Rád tě vidím! Tu nejlepší láhev pro mého spolužáka!“

Mohl jsem utéct, ale ta možnost trvala jen okamžik. Guzzi byl najednou u mě a táhl mě do středu společnosti, prakticky okamžitě jsem měl v rukou plnou sklenici.

Neodmítat plné sklenice byla další věc, kterou jsem se rychle naučil.

Musel jsem se snažit, abych na tanečnici v červených šatech nezíral přímo, ale jen úkosem. Původně jsem si myslel, že to je nějaká kurtizána z velkého města, kterou extra nabídka zlákala k nám, do provinčního Staagu. Když pak dvěma chlapům, kteří podle ohozu opravdu neměli hluboko do kapsy, dala košem hodně nevybíravým způsobem, nedokázal jsem odhadnout, co je vlastně zač.

Někdy o půlnoci nálada kulminovala, šampaňské teklo proudem, blondýny se ke Guzzimu vinuly jak popínavé liány, ale přišlo mi, že právě on, pořadatel a sponzor celé party, se baví ze všech nejméně.

V pauze, kdy klavírista odpočíval a číšníci roznášeli talíře s nočním menu, se ke mně černovláska přisunula se dvěma píštalami^{*} šampaňského v ruce a jednu mi podala.

„Moc se sem nehodíte,“ nadhodila.

Vzal jsem si od ní sklenici a napil se.

„Tohle je lepší, než co je tady na stole,“ poznamenal jsem.

„Je, láhev speciálně pro mě,“ usmála se.

Ještě stále oddechovala lehce zrychleně. Po jejím předchozím tanečním řádění u klavíru bylo s podivem, že nelapá po dechu. Nemohl jsem se zbavit představy, že její zrychlený dech slyším při jiné příležitosti.

„Vy se sem také nehodíte,“ odpověděl jsem.

„Zvláštní názor, mnozí by s vámi nesouhlasili,“ usmála se, spokojeně usrkla doušek, poválela víno po jazyku a v dalším okamžiku do sebe obrátila půlku sklenice.

Se ženami jsem moc zkušeností neměl, spíš méně. Co jsem o nich věděl, jsem odpozoval, vyslechl nebo si přečetl.

Podívala se na mě jiným způsobem, najednou mi připomněla vojenského vyšetřovatele ve službě, hodně chytrého policistu.

„Jste voják. Ne moc dlouho ve službě. Asi jste studoval vysokou školu a narukoval jste až v druhé vlně.“

Před rokem by se mi z ní rozklepala kolena a asi bych se zajíkal. Dnes mi naše konverzování připadalo jako hra, kterou jsem sice moc neuměl, ale okolo které se svět netočil.

„Štípala jste mi doklady a vyčetla z nich, co jsem zač?“

Naznačila mi přípitek, jako by má replika byla bůhví jak dobrá.

„Sako ne úplně starého, ale také ne úplně moderního stříhu. Přes ramena je vám malé, kalhoty v pase naopak volné. Jednadvacet dvaadvacet, trochu odtazité opatrný pohled. Máte toho dost za sebou, ale ne-rezignoval jste, život vás stále ještě zajímá,“ pokrčila rameny. „A Guzzi vás zná, zřejmě jste stejný ročník.“

* Píštalá, někdy také flétna – vysoká štíhlá sklenice na šumivá vína umožňující opticky ocenit perlení nápoje.

„Dobrá dedukce,“ ocenil jsem. „Tohle byste v mé vojenské knížce nenašla.“

Pohledem jsem zaregistroval, že se Guzzi zbavil obou blondýn, které se uražené přesunuly k původně čistě pánské společnosti formující se u karetního stolku, víno vystřídal tvrdý alkohol.

„A vy jste odkud?“ nadhodil jsem.

„Zkuste hádat jako já,“ pobídla mě s úsměvem a dopila svou sklenici. Má už byla prázdná.

„Neodvážím se, mohl bych udělat velkou chybu.“

Uvědomil jsem si, že jsem instinktivně vklouzl do modelu chování, který mě naučili v tanečních a na těch pár společenských akcích, kterých jsem se zúčastnil.

Rozesmála se.

„Jste tak mile neobratně zdvořilý.“

Chvilí jsem nad jejími slovy přemýšlel. Ano, měla pravdu. Snažil jsem se být zdvořilý. Původně jsem si myslel, že je luxusní děvka, ale pak jsem svůj názor změnil. Ale i k děvce bych byl zdvořilý. Co byla zač, jsem naprosto netušil. A asi by nebylo nejchytřejší, ani *nejzdvořilejší*, informovat ji o mém původním odhadu.

„Líbím se vám,“ změnila náhle téma.

Sklenku jsem měl prázdnou, v dosahu žádná láhev nebyla. Své ručně balené cigarety jsem z kapsy tahat nechtěl.

„Ano,“ přiznal jsem. „Líbíte se všem mužům v tomhle salóně,“ doplnil jsem. „A dobře si to uvědomujete.“

„To je pravda,“ přiznala.

„Zábava tady umírá, nepůjdeme se projít? O kus dál je příjemný podnik, kde bychom si mohli dát šláftruňk. Jsem v něm ubytovaná, ani byste mě nikam nemusel doprovázet,“ doplnila a její oči říkaly něco úplně jiného.

Sáhl jsem po zapalovači. Už mi bylo jedno, jak mé cigarety vypadají, jednu jsem potřeboval. Klidně mě pozorovala a čekala.

Zapálil jsem si, pak se vzpamatoval a nabídl i jí.

Pozorně si prohlédla obsah mého pouzdra a jen zavrtěla hlavou.

„Děkuji. Kouření škodí zdraví,“ usmála se. „Zvláště těch vašich cigaret.“

„Máte pravdu,“ souhlasil jsem.

Ale věci, které škodí zdraví, bylo tak mnoho, že cigára hrála jen minoritní roli. Mnohem horší byly rychlopalné mašinkvéry vyrůstající z kostnatých hřbetů bezhlavých koz nebo těžká obsidiánová kopí vystřelovaná s neskutečnou přesností a prudkostí. Ta nezastavila žádná kouzla. Rakovinu plíc ano.

„Bohužel vás dnes doprovodit nemohu, mám ještě jiné povinnosti,“ řekl jsem po prvním šluku.

Vyslovit tu větu bylo stejně těžké jako useknout si prst.

„Škoda,“ věnovala mi úsměv o teplotě minus dvacet stupňů a odkráčela ze salónu ven. Cestou se zastavila u Guzziho a prohodila s ním pár slov.

Neměla dokonalou postavu. Příliš dlouhé atletické nohy, boky jen naznačené, ruce, že by s nimi mohla natírat strop bez štaflí, a odhadoval jsem, že bez luxusní podprsenky šité na míru, která podporovala její dekolt, by spousta mužských pohledů nebyla tak dychtivých. Ale celkově, v pohybu, při rozhovoru, jak se dívala... raději jsem se přesunul k vedlejšímu stolu a dolil si víno. Byla tak zatraceně – sexy, žádoucí.

„Je to kočka, že?“ Guzzi se ke mně přidružil se dvěma láhvemi v každé ruce.

„Puma,“ upřesnil jsem.

Kočka s nebezpečnými tesáky a drápy, současně však s hebkou srstí. Tuhle představu už jsem si ale nechal pro sebe.

„Mám pocit, že tys byl vždycky na jiné typy,“ připomněl jsem.

Bez ptaní nám dolil. Věděl jsem, že začínám být opilý, a bylo mi to jedno. Nebo spíš, začínal jsem si tenhle podivný den své dovolené konečně trochu užívat. Jako bych za sebou teprve teď nechal zákopy i krutou nemocnici. Pomohli mi v ní, ale nebylo to jednoduché. Stále jsem si nebyl jistý, zda pro mě nebylo lepší umřít. Asi ne.

„Pořád se mi líbí stejný ženský,“ přitakal. „Prsatý se širokými boky,“ naznačil rukou vlnovku a zasníl se.

Jedna z blondýn jeho vkusu docela odpovídala, mohl se bavit s ní, ne se mnou.

„Nikdy jsme nebyli kamarádi,“ poukázal jsem. „Proč jsi mě pozval?“

„Nebyli,“ potvrdil. „Byl jsem svině. A jsem ještě větší. A jsem v průšvih. Svině v průšvih,“ nevesele se ušklíbl. „Potřebuju pomoci.“

„Ode mě?“ pozdvihl jsem obočí.

„Pálí ti to a jsi laskavý člověk.“

Málem jsem se udušil pitím. Laskavý člověk. Nikdy bych neočekával, že takové slovo Guzzi někdy vypustí z úst. A už vůbec ne směřem ke mně.

„Nepamatuji si, kolikrát jsi mi načechrál žebra, kolikrát jsem před tebou utíkal,“ připomněl jsem mu.

„Jo,“ přiznal se. „Ale pak jsem toho nechal.“

„Až na gymnázium,“ připomněl jsem.

„V prváku!“

Oba jsme vypili své sklenice a on je doplnil až po okraj.

„Byl jsem svině,“ připustil. „Jen tě prosím, zda bys mi nepomohl.“

Už jsem byl víc než trochu opilý.

„Proberem to zítra,“ navrhl jsem.

„Ale neříkáš ne,“ chytal se stébla naděje.

Velký Guzzi se něčeho bál. A tolik, že se na své party ani trochu nebavil.

„Ne řeknu až zítra,“ přikývl jsem.

S viditelnou úlevou mi zasunul vizitku do kapsy saka.

„Hej!“ zahulákal na číšníka. „Můj kamarád mi řekne ne až zítra, do nes nám stejnou láhev, co měla slečna Steinerová!“

„Jistě, pane,“ přikývl číšník.

Podle věku mohl být naším otcem, nebo možná i dědem. Guzzi stále patřil ke staré honoraci. Pokud po dvou letech války v našem státě ještě nějaká stará honorace existovala. Časy se rychle měnily. Každopádně měl peníze.

Guzzi se mě neptal, jaké je to na frontě, a já se ho na oplátku neptal, jak to zařídil, aby na frontu nemusel. Vzpomínali jsme na společné známé, profesory ze školy, celkově na časy, kdy jsme ještě nebyli dospělí a vychutnávali si život.

Nakonec usnul s hlavou opřenou o stůl a prsty obemknutými okolo číše. Vydržel víc, než se zdálo možné. Já se nachomýtl až do druhé poloviny jejich večírku, s pitím se šetřil, a stejně jsem měl dost. Podnabíjel klavírista preludoval na klavír. Oči měl zavřené, hlavu svěšenou, ale jeho melodiím jsem nemohl nic vytknout. Na druhou stranu, také jsem nebyl střízlivý.

Vyšel jsem ven, nikdo mě nezdržoval ani po mně nechtěl, abych cokoliv zaplatil. Noc byla ještě chladná, jak na začátku dubna často bývají, ale už ne ledová nebo sychravá. Ptáci ještě nezpívali, odhadoval jsem, že jejich čas přijde za hodinu, možná dvě.

Abych zmírnil následky vypitého vína, zamířil jsem domů oklikou. Polovina pouličních lamp nesvítla, ale nevadilo mi to, tady jsem vyrostl a všechny ulice jsem znal jako svoje staré boty. Toulal jsem se a bez uvažování, aniž bych to plánoval, jsem dorazil až k vile Adéliných rodičů, kde jsem se zastavil. Hranaté obrysy k zemi přisedlé budovy se ztrácely pod korunami stromů. Pamatoval jsem si, že pan Howitz, Adélin otec, tvrdošijně odmítal návrhy zahradníků, kteří toužili s jeho zahradou něco udělat a vdechnout jí takový nebo onaký styl. Na stromy si nenechal sáhnout a sedával pod nimi na lavicích z těžkého dubového dřeva, které jsem mu několikrát s funěním pomáhal stěhovat na místo dle jeho přání.

Zastavil jsem se u branky. V přízemí se svítilo, hrála hudba z gramofonu, slyšel jsem vysoký ženský smích, pak zazněl zvuk káceného nábytku. Vypadalo to na večírek v posledním stadiu. Asi ne vhodný čas na návštěvu.

Otočil jsem se a tentokrát už nejkratší cestou zamířil domů. Těsně před tím, než jsem zabočil do naší ulice, jsem si vzpomněl na svůj dojem, že tam někdo stojí a špicluje. Místo abych šel středem silnice, kde byla nejmenší pravděpodobnost, že o něco zakopnu nebo stoupnu do nějaké díry, jsem se držel u zdi, kráčel, jak nejopatrněji jsem to v ovíněném stavu dokázal, a přitom počítal kroky. Věděl jsem, jak jsou od sebe daleko vchody do domů nebo vstupy do malých zahrad. Věděl jsem to z dob, kdy jsme tady hrávali na schovávanou a spoustu dalších her.

U branky na pozemek největšího činžovního domu v ulici někdo čekal. Slyšel jsem ho občas přeshlápnout z nohy na nohu, zašustění látky o zeď. Pokud sledoval náš dům, stál ke mně natočený zády, přinejhorším bokem. Žádnou zbraň jsem u sebe neměl a nevěděl jsem, co je on zač. Po mnohahodinovém čekání ale určitě nebyl ve střehu, pravděpodobně mu bylo chladno a byl celý ztuhlý.

Já lehce opilý, ale to mi jako problém nepřipadalo.

Dál jsem postupoval těsně podél zdi, až jsem se dostal na úroveň sloupku branky. Zblízka jsem proti světlé fasádě okolních domů zřetelně

spatřil jeho siluetu. Krok, ruka pod bradu, druhá na zátylek a bleskový odsun stranou, aby se mě nepokusil přehodit přes rameno nebo praštit loktem pod žebra. O nic z toho se ani nepokusil, zbavený rovnováhy mi zůstal viset v sevření.

„Kdo jsi a proč mě sleduješ?“ zašeptal jsem. „Mluv, nebo ti zlomím vaz.“

„Já vás neznám, pane!“ vyhrkl přidušeně. „Mám jen sledovat Maxe Bronštejna!“

Po hlase jsem poznal Pomalého Ichtu. Za dobu, co jsem ho neviděl, vyrostl, ale rozumu navíc moc nepobral.

„Proč?“

Přidal jsem na tlaku, abych dal najevo, že to myslím vážně. Pak zase povolil, aby mohl odpovědět.

„Já, já nevím,“ řekl vyděšeně. „Dostal jsem to za úkol od pana Rosenkrance. Je důvěrníkem tajné policie. Říkal, že když svou práci odvedu dobře, přimluví se za mě, abych se také dostal k policii.“

Rosenkranc byl šmelinář a překupník, důvěrníkem policie, tím méně tajné, mohl být tak leda ve svých představách. Spíš jim donášel, aby přivřeli oči nad některými jeho kšefty. A tohohle kluka obalamutil, aby se o tom, co se ve městě děje, dozvěděl co nejvíc. Proč jsem ho zajímal zrovna já, to byla jiná věc.

„Max Bronštejn jsem já,“ prozradil jsem.

Cítil jsem, jak se Ichtá uvolnil. Z dětských let jsme se od vidění znali, nepředpokládal, že mu doopravdy ublížím.

„A jak se pak Rosenkranc bude tvářit, až mu povíš, že tě Max Bronštejn chytil pod krkem a tys mu vyklopil všechno, cos věděl?“ zeptal jsem se a přitom ho pustil.

Díval se na mě a mlčel. Byl větší a pravděpodobně i silnější než já, ale prostě – Ichtá.

„Moc spokojený nebude, že?“

„Nebude,“ přitakal.

„Řekni mu, že jsem se vrátil namazaný, jak zákon káže. Právě v tuhle hodinu. Rozumíš?“

„Ano, pane.“

„A Rosenkranc není žádný policejní důvěrník, je to starý práškač, co je rád, že nesedí v lochu,“ dodal jsem.

„Ale –“ snažil se protestovat.

„Tady máš pětku,“ vtiskl jsem mu do dlaně bankovku. „Až bude zase Rosenkranc o mně chtít něco vědět, zastav se za mnou.“

„Ale to nemůžu, slíbil jsem mu, že –“

„Jsem voják, hrdina, vrátil jsem se z fronty, abych si odpočinul, mé slovo je mnohem důležitější než blábolení starého Rosenkrance, tomu rozumíš, ne?“

„Ano.“

„Skvělé. Dobrou noc a užij si tu pětku,“ rozloučil jsem se s ním.

Proč se o mě Rosenkranc zajímal, jsem v nejmenším netušil, ale bylo mi to jedno. Cítil jsem se unavený, vlastně jsem se sotva držel na nohou. Doma jsem žuchl do postele, ale pak jsem se zase zvedl, odstrojil se a opatrně ulehl ještě jednou. Tak moc jsem zase neflámoval, abych šel spát oblečený.

Staří kamarádi

Ráno mě vzbudil šramot z kuchyně. Máma už dávno vstala a právě chystala snídani. Slunce bylo ještě nízko, stín stále pokrýval celý dvůr. Z mého pokoje se dalo vyjít na balkón, jeho hlavní výhoda, kterou jsem miloval celé dětství – a vlastně i mládí.

Natáhl jsem si šortky, ubalil si jednu cigaretu a jen s ní a zapalovačem vyšel na čerstvý vzduch. Tabák zasyčel v žáru, potáhl jsem, nikotinové nakopnutí bylo jen malé, ale stále jsem ho cítil. V posledních dnech jsem kouřil příliš často, budu to muset trochu omezit, rozhodl jsem se.

Pozoroval jsem dvůr, proti době, kdy jsem si na něm hrál, sprádal plány nebo jen tak snil, mi připadal mnohem menší a zanedbanější. Poklop jímky, která se vyvážela jen jednou ročně, protože prosakovala někam do podzemí, byl zarostlý mechem. Jako děti nás strašili, že pod ním žijí příšery z Pustiny. Fungovalo to, a to bylo dobře. Otevřít ho a spadnout do žumpy permanentně ze tří čtvrtin zaplněné splašky a výkaly z celého obytného bloku znamenalo jistou smrt. Ještě jeden podobný poklop se nacházel v průjezdu spojujícím dvůr s ulicí. Tím nás strašili úplně stejně, nebyl jsem si jistý, kterého jsme se báli víc.

Cigaretu jsem dokouřil sotva do poloviny a roztrásla mě zima. Pečlivě jsem ji uhasil a půlku schoval zpět do krabičky. Nebude chutnat jako čerstvá, ale určitě přijde doba, kdy ji ocením.

Oblečený a umytý jsem se se svátečním pocitem dostavil k snídani. Čekala na mě konvice s čajem, šálek kávy, pod ošátkou chléb, margarín a kousek sýra. A vzkaz – máma šla jako každé středeční ráno na tržiště. Něco málo nakoupit a poklábosit s kamarádkami. Na tenhle její zvyk jsem zapomněl.

Nasnídal jsem se, zkontroloval obsah spíže i našeho sklepa. Potravinových zásob jsem našel spíš méně než více. Každý rozumný člověk by se v téhle době měl snažit vytvořit zásoby. Pokud to ještě šlo. Pokud na to měl zdroje...

Zkontroloval jsem, zda u sebe mám papírek s názvy máminých léků. Měl jsem i vzorky pilulek. Pokud jsem věděl, Lester Asvarni, další z mých spolužáků, studoval medicínu. Nevěděl jsem, zda u toho vydržel, ale chtěl jsem to zkusit u něj doma. Včera jsem Guzzimu slíbil, že se dnes sejdeme. Také jsem plánoval navštívit Adélu. Žádná z mých dnešních aktivit mě příliš nelákala, ale nemělo cenu je odkládat.

Slunce už stačilo prohřát ranní vzduch, na stromech pučely první svěže zelené lístky. Tohle období jara jsem měl vždy nejraději, pocit úžasu nad tím, jak se příroda po umrtvení chladem probouzí, se však nedostavoval. Nepřemýšlel jsem proč, prostě jsem to vzal jako fakt. Kráčel jsem beze spěchu, snažil se vychutnat si pohodlný civilní oděv a skutečnost, že jsem pánem svého času.

Proti mně po chodníku kráčela dvojice: dívka v doprovodu starší ženy. Dívka po mně pokukovala, matka, odhadl jsem, že je to její matka, mě ostentativně přehlížela. To mě vyprovokovalo, abych je pozdravil smeknutím klobouku. Mladší se zapýřila, starší si něco nespokojeně zabrbala pod nos. Nelíbil jsem se jí. To mi trochu spravilo náladu.

U Asvarniů nebyl nikdo doma, ale pamatoval jsem si, že Lesterův otec často chodil do hospody. Bylo sice teprve po desáté, ale pokud byla jeho manželka na trhu, mohl si najít chvilku. Věděl jsem, že v téhle čtvrti má dopoledne otevřeno jen jeden podnik. Právě nedaleko tržiště, aby tam muži mohli čekat na své drahé polovičky. Na oko s nimi chodili, aby jim pak pomohli s těžkým nákupem, ve skutečnosti jim šlo o dopolední pivo a panáka se známými.

Pana Asvarniho jsem tam opravdu objevil ve společnosti mužů důchodového věku, jako byl on sám. Lester byl pozdní dítě. Někdy se tomu sám smál a říkal, že byl největší překvapení, které si jeho rodiče nadělili.

„A, přichází jeden z našich hrdinů!“ poznal mě kupodivu pan Asvarni.

„Panáčka ořechovky pro vojáka! A pro ostatní také,“ rozšířil své pozvání na kumpány okolo.

Byl jsem vítanou záminkou, jak si dopřát o drink víc, než mu žena tolerovala. Potkal přece Lesterova spolužáka, který se vrátil z fronty.

„Kdy podle tebe dobudeme konečného vítězství?“ zaburácel poté, co jsme si všichni připili.

Panáček před obědem je stejně dobrý jako panáček po obědě. Ne-li lepší. Dobýt konečné vítězství, to znělo jako titulky z novin.

„Co konkrétně myslíte konečným vítězstvím?“ zeptal jsem se opatrně.

„Kdy ty zrůdy porazíme na hlavu, přece!“ vybuchl. „A obnovíme impérium v plné síle!“

Impérium, netušil jsem, co tím přesně myslí.

„Chystá se definitivní ofenzíva,“ prohlásil rozhodně. „Stačí se dívat, kolik materiálu projíždí přes naše malé městečko! Do švestek budou naši chlupci doma!“ pozvedl pohárek k přípitku.

Otázkou bylo, zda to obrovské množství materiálu: zbraní, lidí, munice, potravin, je nutné k nahrazení ztrát, které jsme utrpěli, nebo k realizaci další ofenzívy.

I jako pešák svobodník jsem se k nějakým informacím dostal. Utrpěli jsme značné ztráty, to ano. Ale se skutečným organizovaným odporem jako takovým jsme se nesetkali. Pouze nás pokaždé překvapili svými zbraněmi, vymykajícími se našim zkušenostem. A očividně nějakým způsobem přitom využívali magii. Naši strategové prostě pokaždé potřebovali přijít o pár stovek, tisíc, desítek tisíc mužů, než se poučili. Napil jsem se stejně jako ostatní. Do švestek. Podzim pro mě představoval budoucnost příštího století. Pauzy ve vášnivé diskusi, jaký postup našich válečných vůdců proti stvůrám z Pustiny bude nejlepší, jsem využil k tomu, abych se zeptal na Lestera.

„Také by bojoval na frontě! Hlásil se!“ pronesl s už zarudlou tváří Asvarni. „Bohužel má jednu nohu kratší, tak alespoň pomáhá tady v nemocnici a studuje medicínu!“

„Lékaři jsou třeba,“ prohlásil rázně jeden z diskutérů. „Napijme se na lékaře!“

Lester kratší nohu neměl, to, že ho neodvedli stejně jako nás ostatní, zařídila jeho matka a Asvarniho peníze. Nezáviděl jsem mu, to byl prostě osud.

Vytratil jsem se, abych se náhodou nepřimotal do mely, která začne, až si pro stále halasnější důchodce a veterány historických válečných půtek začnou chodit jejich ženy.

„Vy nesdílíte vlastenecké nadšení svých spoluobčanů?“ přitočil se ke mně chlápek původně cucající viditelně zvětralé pivo u stolu v rohu. Tajnej, nebo jen nohsled. Bylo třeba kontrolovat náladu lidu.

„Jděte do prdele,“ řekl jsem mu, než mi stačil ukázat odznak své příslušnosti, a vystřelil z hospody.

Byl jsem voják na zdravotní dovolené a za šest týdnů jsem se měl vrátit. Co mi mohl udělat...

Nemocnice vypadala stejně jako dřív, jen závora před vjezdem byla masivnější a uniforma hlídače získala víc vojenský stříh. Okamžik jsem váhal, jakou taktiku infiltrace zvolit, pak jsem zvolnil krok a zastavil se u něj.

„Zdravíčko,“ dotkl jsem se na pozdrav klobouku. „Potřeboval bych poradit,“ sáhl jsem pro cigarety a nabídl mu.

Opatrně si prohlédl krabičku a zavrtěl hlavou. Zase jsem ji schoval.

Moje cigára prostě pro civilisty nebyla dost dobrá.

„Voják?“ nadhodil.

„Na zdravotní dovolené,“ přiznal jsem. „Jak jste to poznal?“ nechal jsem do hlasu proniknout náznak obdivu.

„Máte na to ten správný věk a jste dost bledý. Jako byste v poslední době vídal víc nemocniční zdi, než dýchal čerstvý vzduch,“ odpověděl se spokojeným úsměvem.

„Hledám Lestera Asvarniho,“ řekl jsem. „Kamarád. Zanedlouho odjždím a rád bych ho viděl.“

„Doktor?“ zeptal se, pak mi naznačil, ať počkám, a odbavil povoz vjíždějící do prostoru nemocnice. Neřákal to. Pozorně zkontroloval doklady a nahlédl pod plachtu zakrývající náklad.

„Dovnitř je to v pohodě, ale když jedou ven, musím dávat pozor, aby nevyváželi nic, co nemají,“ objasnil mi, když se ke mně vrátil.

„Není doktor, studuje. Medik, tady pomáhá nebo má praxi,“ pokrčil jsem rameny.

Mé vlastní studium bylo dávnou minulostí, musel jsem odejít z nedokončeného druhého ročníku.

„Tak to jděte na chirurgii a vemte to do baráku zadním vchodem. Hlavním byste mohl mít potíže. A snadno se doptáte.“

„Díky,“ kývl jsem mu na pozdrav.

„A až půjdete zpátky, zkontroluju vás, co máte pod tím kabátem,“ zdůraznil.

„Rozumím.“

Svou práci prostě dělal dobře.

Do budovy jsem se podle jeho doporučení dostal bez potíží. Přivítalo mě klasické nemocniční ovzduší nasycené odérem brutální dezinfekce a laciných sanitárních a pracích prostředků. Chyběly mi tady však podtóny rozkladu a smrti, ty jsou ve vojenských nemocnicích mnohem koncentrovanější.

Vyhlédl jsem si mladou sestru a začal se jí vyptávat, kde bych mohl najít Lestera. Věnovala mi jen pohrdlivý pohled a důležitě odplula za svými povinnostmi. Sukýnku uniformy měla dost krátkou a nohy víc než hezké, díval jsem se za ní, dokud mi nezmizela z očí.

Nakonec jsem Lestera našel v malé kukani, kde ležel na úzkém gauči s nohama opřeny o ošoupanou stěnu a soustředěně si četl v opotřebované učebnici.

„Dříve jsi tomu studiu tolik nedával,“ řekl jsem místo pozdravu. „Ahoj.“

Chvilí na mě nejistě mžoural a pak mu došlo, kdo jsem.

„Bože, rád tě vidím!“ zvedl se a pevně mi potřásl rukou.

Měl skutečně radost, že mě vidí, až mě to překvapilo.

„Máš dovolenou?“

„Zdravotní,“ přiznal jsem.

Otevřel spodní přihrádku rozviklaného psacího stolu a vytáhl láhev vína. Spokojeně si prohlédl vinětu, zkušeně vytáhl špunt a posunul před nás dvě sklenice, původně od marmelády. Chvilí si je kriticky prohlížel, a i když jsem na nich neviděl jediné smítko, pečlivě je vycídl kusem buničiny.

„Je to slušné víno,“ prohlásil, „jeden z mých prvních úplatků.“

Ťukli jsme si. V poslední chvíli jsem si uvědomil, že se víno na ex nepije, a půl sklenice nechal.

„Dobré, fakt dobré,“ ocenil.

„Jak se ti daří?“ zeptal jsem se, když jsme se oba posadili.

On na gauč, já na jedinou židli, kterou v kumbálu měl. „Vypadá to, že se fakt učíš,“ poukázal jsem na učebnici.

„Musím. Dvakrát neuděláš zkoušku a jdeš na frontu, nová pravidla.“

„Není škoda posílat do mlýnku na maso doktory?“

„Jsem sotva třetinový. A třeba by mě poslali k felčarům. Ne že bych o to stál.“

Napil se, já ho napodobil a sklenice byly prázdné. Dolil nám, v láhvi zbývala sotva třetina.

„Máte tu moc hezký holky, asi si nežiješ špatně.“

Lítostivě zavrtěl hlavou.

„Ty jsou tu jen pro doktory, se mnou se žádná zahazovat nebude. Ale pořád tisíckrát lepší než být v Pustině. Promiň,“ zarazil se.

Mávl jsem rukou a napil se.

„Máš pravdu.“

„A bude to horší. Připravujeme se na víc pacientů, zaváží se nové léky, léky vojenské třídy.“

Nevěděl jsem, že existují nějaké léky vojenské třídy.

„Jsou víc založeny na magii, účinnější, ale také mají horší vedlejší účinky,“ vysvětlil mi, aniž bych se ptal. „A dají se aplikovat i bez asistence čaroděje. V opodstatněných případech. Občas ti můžou zkrátit život.“

Přikývl jsem na znamení, že rozumím. To dávalo smysl. Lester se opravdu vyznal, možná z něj jednou bude opravdu dobrý doktor.

„Mohl bys mi prosím říct, zda jsou tyhle léky dobrý?“ zeptal jsem se a ukázal mu názvy, které jsem si poznamenal při prohlídce máminy domácí lékárny. K tomu jsem popsal její potíže.

„Jsou,“ odpověděl po krátkém prohlédnutí. „To nejlepší, co na trhu na souchotiny seženeš. Jejich součástí je i magická substance, ale extrémně dobře vyladěná, takže žádných problémů se bát nemusíš. Skoro se divím, že tady jdou sehnat. A stojí majlant.“

„Máma je na tom špatně, nelíbí se mi,“ řekl jsem.

„Jak dlouho je bere?“ podíval se na mě.

„Podle mě už dlouho.“

„Máš vzorky?“

Možná z něj fakt bude dobrý doktor, napadlo mě.

Přikývl jsem a podal mu ubrousek s tabletami.

„Mám, ale nevím, která pilulka je která.“

Mávl nad tím rukou.

„Můžu zkusit udělat analýzu. Třeba se mi to povede udat jako praktika,“ zazubil se.

„Má to smysl? Máma celý život kupuje léky u Labanda, je to nejlepší lékárník v širokém okolí,“ poukázal jsem.

Lester Labanda znal stejně jako všichni studenti. Tradovalo se, že se u něj dala sehnat ta nejlepší antikoncepce za slušnou cenu, míněno antikoncepce zabírající zpětně. Ne že bych ji já někdy musel shánět.

„Asi nemá,“ souhlasil Lester. „Nemoci jsou různé a někdy na ně prostě ani ty nejlepší léky nezabírají, zvláště pokud trpíš nějakou vzácnou chorobou. A ta se klidně může projevovat úplně obyčejně.“

Jen jsem přikývl a přerušovanými doušky dopil svou sklenku. Pauzy měly být delší, to víno si to zasloužilo – alespoň jsem měl ten pocit.

Lester mě spokojeně napodobil.

„A laborky mě vlastně baví,“ zašklebil se.

Učení mu zjevně lezlo na mozek, nebo se změnil víc, než jsem považoval za možné.

Já si uvědomil, že přestávám být úplně střízlivý, a to ještě nebylo ani poledne.

„Co se ti stalo, myslím zranění?“ zeptal se.

„Mina,“ pokrčil jsem rameny.

Spousta min, doplnil jsem v duchu.

„Mohl bych se podívat? Nikdy jsem zatím neviděl práci vojenských chirurgů na vlastní oči.“

Pokrčil jsem rameny. Lester mi slíbil pomoc, a ještě jsme si spolu dali flašku vína.

Svlékl jsem se do půl pasu.

„Kurva,“ ujelo mu, když spatřil chaotickou spleť jizev. „Tohle muselo být hodně ošklivé,“ zhodnotil.

Obhlížel mě se zájmem řezníka hodnotícího kus jdoucí na porážku. „A drahé. Netušil jsem, že se do každého vojáka investuje tolik.“

Cynik. Svět ale takový byl.

„Důstojnické ošetření,“ prozradil jsem. „Na černo. Laskavost.“

„I tak. Řekl bych, že každý, koho takhle rozsekají šrapnely, musí být mrtvý.“

„Já také,“ nepřel jsem se.

Oblékl jsem se a v tichu jsme dopili zbytek láhve.

„Uč se, udělej úplně všechno pro to, abys nemusel na frontu,“ doporučil jsem mu na závěr.

„Analýzy budu mít pozítří, máme laborcky,“ odpověděl, aby zlehčil mou radu.

Současně jsem mu viděl na očích, že ji bere zatraceně vážně.

Rozloučili jsme se stejně lehce jako kdysi, kdy jsme předpokládali, že se dalšího dne sejdem v sadu při krádeži sousedových jablek, při tajném kouření cigaret nebo při spoustě dalších příležitostí.

Setkání s Lesterem mě naladilo příjemně, až nostalgicky. Možná za to mohlo i to víno. Hlídač mě neprohledával, jak slíbil, a jen mě propustil mávnutím ruky. Odešel jsem o kus dál, opřel se o kmen jedné z mnoha lip kráslicích ulice Staagu a pozoroval běžný ruch. Vždy jsem tak nějak předpokládal, že se stanu jeho malou nedůležitou součástí, ale člověk není pánem svého osudu. Dříve nebo později se změní v maso tlející někde v zákopu. Ale nad tím jsem si zakázal přemýšlet. Nemohl jsem to ovlivnit, nemělo smysl se tím zabývat.

Z dále zazvonily zvony, poledne – čas oběda. Plánoval jsem pozvat mámu na jídlo do restaurace. Zasloužila si to tisíckrát, ale nevěděl jsem, co všechno se za dobu mé nepřítomnosti ve městě změnilo a kde se dá dobře najíst v hezkém prostředí za relativně slušné peníze. Můj žold byl nic moc a obcházet všechny podniky by zabralo moc času. Guzzi je ale určitě znal a já mu slíbil, že se za ním zastavím. Důvod navíc splnit slib. Vytáhl jsem vizitku. Adresa byla jiná, než patřila vile jeho rodičů. Stálo na ní: *Diskrétní export – import. Herman Guzzi Kretschmer Junior. Slanešova 22.* Na Guzziho dřívější až fanfarónský styl byla podivuhodně střízlivá.

Guzziho jsem našel na udané adrese. Místo se nacházelo v okrajové čtvrti, kde se řadová zástavba prolínala s řemeslnými manufakturami, malými továrničkami a skladišti. Hlavní brána vedoucí na vnitřní dvůr byla zavřená a nahoře opatřená ostnatým drátem odrazujícím nezvané návštěvníky. Dovnitř jsem se však snadno dostal zapomenutou branou ukrytou v porostu jasmínových keřů, zakrývajících roh budovy.

Měly nasazeno na pupeny. Být tady o měsíc později, omamně by voněly.

Na dvoře kromě dvou povozů stálo parní nákladní auto. Postarší model, který toho měl dost za sebou, ale tyhle věci nikdy nebyly levné. Provoz parních strojů stál mnohem méně než modernějších naftových nebo benzinových a výrobci si za to nechávali dobře zaplatit.

Muži v pracovních oděvech nakládali a vykládali dřevěné bedny ze skladu, Guzzi, na první pohled oblečený jako šéf, je úkoloval, vysvětloval, kde mají složit jaké zboží, a přitom sám jakoby mimovolně pomáhal těžké bedny přenášet. Vypadal zachmuřeně, ale následky prohrané noci na něm vidět nebyly.

Mávl jsem mu na přivítanou a zůstal stranou, abych ho u práce nerušil. Stačil necelý rok a mí staří známí se změnili. Lester se učil a Guzzi, starý flákač, opravdu pracoval. Jen mně bylo všechno nějak jedno.

„Jak ses sem tak snadno dostal?“ láteřil na oko ve chvíli, kdy ke mně došel. „Toho starého násosku Frederika vyhodím, má hlídat,“ řekl, ale chyběl tomu důraz.

Ukázal jsem palcem za sebe směrem, odkud jsem přišel.

„Jo, ta branka,“ přikývl. „Musím ji nechat zamknout, taky přidám k plotu ostnatý drát. Ještě malý moment,“ požádal mě, otočil se a zasypal své lidi celou sérií příkazů.

Dvěma z nich rozdál papíry s něčím, co vypadalo jako seznam adres.

„Pojď dovnitř, dáme si panáka,“ řekl, když se práce opět rozběhla.

Zpoza kůlny se vynořil stařík, který mi věnoval nevraživý pohled. Asi Frederik, kterému jsem proklouzl pod rukama.

Měl jsem pocit, že ho od vidění znám, ale víc jsem si nevybavil.

„Je to ještě horší, než jsem si včera myslel,“ vydechl velký Guzzi hned za dveřmi pracovny. Zaplňovaly ji stohy papírů a bedny vyplněné dřevěnými pilinami a láhvemi. Nábytek byl v menšině.

Guzzi bez zaváhání do jedné sáhl a vytáhl láhev.

„Koňak z Abervidenie, velmi slušný.“

Otevřel ho a nalil nám oběma štědrou dávku.

Tenhle den se vlastně nevyvíjel vůbec špatně.

„Co špatného se ti stalo?“ zeptal jsem se.

Na někoho, kdo nemusí na frontu a vlastní šlapající podnik, mi opravdu přišel v hodně mizerném rozpoložení.

„Dělám import & export. Trochu jinak než fotr, ať se mu pod zemí dobře leží. Víc se orientuju na zahraničí. A trochu přitom pašuju. Chlast, tabák, trávu. Do tvrdších věcí nejdu, tam už jde o kejhák. I tady to může být ostré,“ začal vysvětlovat.

Kopl do sebe panáka, podíval se na láhev, ale pak ji od sebe odstrčil. Já upil jen malý doušek. Tohle bylo mnohem lepší, než co mi objednali v hospodě. A zasloužilo si to nespěchat.

„Vypadá to, že všechno klape,“ nadhodil jsem.

Bragi z naší čety, který četl všechny hospodářské články, ke kterým se dostal, tvrdil, že ekonomika Velkovévodství je mizerně řízená, že vysoké daně a cla snižují podnikavost lidí a vlastní výnos z hospodářství. Že jediný, kdo má šanci něčeho dosáhnout, je ten, kdo nerespektuje zákony. Guzzi mu svým podnikáním dával za pravdu.

„Džob je tvrdý, konkurence se s nikým nepáře. Občas utrpím ztráty, které musím nahradit. Někdy to řeším tak, že dodám horší zboží, než za co si zákazník zaplatí. Ale to samozřejmě jen těm, kteří nemají na výběr a musí odebrat, co mám.“

To byl celý Guzzi, řešil okamžité problémy a vzdálenější budoucnost ho nikdy příliš nezajímala.

„Hospodští se vztekají, obchodníci občas také, ale tohle už je víceméně moje území, a když moc netlačím na pilu, tak to skousnou. Samozřejmě, nikoho vysoko postavenýho si nasrat nechci. Když soudce Vermont potřeboval doplnit svůj vinný sklep na svatbu své dcery, dostal to nejlepší, co bylo možný sehnat.“

Takže Guzzi už se znal i s Vermontem. V dospívání nás jím strašili, jako symbolem neodvratitelné trestající spravedlnosti. A byl to jen úplatný obvodní soudce.

„Dodal jsem velkou zásilku nějakému Kaadbergovi do Janova,“ pokračoval Guzzi.

Janov bylo město za rohem, menší než náš Staag, ale dál od hranice. Proto si o sobě mysleli, že jsou něco víc, a my jen pouhý zapadákov. Dřívější řevnivost mi teď připadala naprosto směšná.

„Deset procent zakázky byly nejkvalitnější koňaky a vína, zbytek o řád horší šunt. Kaadberg mi přišel jako druhořadej překupník,“ pokrčil rameny Guzzi. „Nepředpokládal jsem, že by u mě nakupoval opakovaně, tak jsem si řekl, že jednou pořádně vydělám.“

Poslouchal jsem, co přijde, točil zbytkem koňaku ve skleničce a díval se oknem ven. Slibně začínající den se mírně kazil, na obloze přibývalo mraků, pozoroval jsem, jak se větve ještě holých stromů poznamenaných zeleným příslibem pupenů klátí v zesilujícím větru.

„Včera jsem se dozvěděl, že Kaadberg je čaroděj. A asi dost dobřej,“ dokončil Guzzi. „Nějakej zastranej soukromník.“

Guzzi si položil hlavu do dlaní. Potlačil jsem hvízdnutí. Čaroděje nikdo vytočit nechtěl. A tím méně čaroděje fungujícího mimo státní sféru, ti byli nevypočitatelní a kolovaly o nich hrůzostrašné zkazky. Protože museli být zatraceně dobří, aby se dokázali osamostatnit. Guzzi se svou lakotou dostal do skutečného průšvihů.

„Kdy jsi zakázku doručil?“

„V úterý,“ dostal jsem odpověď.

Byl pátek. Případný večírek se pravděpodobně ještě neuskutečnil.

„Možná všechno ještě neuskladnili nebo neotevřeli,“ řekl jsem. „Máš k dispozici nějaký vůz? Myslím velkou luxusní limuzínu.“

„Můžu si půjčit. Budu za to dlužit službu, ale můžu.“

„Sežeň to auto, nalož ho tím, co si Kaadberg objednal, k tomu přihod bednu nejlepšího koňaku a šampaňského, co tu máš. Já potřebuji nejlepší ohoz, co se tady dá sehnat.“

Guzzimu stále nedocházelo, co mám v plánu. Chvilí nad tím přemýšlel, pak pokrčil rameny. Neptal se a nechával to na mně, z jeho pohledu už byla partie prohraná.

„Seženu, cos řekl, s oblečením ti pomůže paní Blažková. Pracovala pro fotra a pracuje i pro mě. Neměl jsem to srdce ji vyhodit.“

Guzzi se sklónil ke stolu pro jednoduché sluchátko a zvedl ho z vidlice. Domácí telefon, který sem zjevně přenesl z jejich rodinné vily, dřevěné sluchátko dlouholetým užíváním zbavené laku.

„Madam, máte chvílku? Tady Guzzi. Potřeboval bych od vás laskavost.“

Madam? Guzzi mě nepřestával překvapovat. Měl víc módů chování než hrubiánské vystupování zbohatlého obchodníka – pašeráka. Dříve jsem ho ale znal spíš z jiné stránky.

O hodinu později jsem uháněl v luxusní limuzíně s kufrem a zadními sedadly zaplněnými bednami s pitím, dvě jsem měl přímo na sedadle spolujezdce. Za mnou se držel mnohem menší a méně výstavní